

12343

IOANNES FRANC. PASTOR ET VILLAR
VINCENTIVS MORA ET JVLIA
RAPHAEL CABRERA ET OMAR
MICHAEL SANCHIS ET CAVRIN

HAS DE RE THEOLOGICA

PROPOSITIONES

PRO DOCTORALI LAVREA ADSEQVENDA

PVBlicae CONCERTATIONI EXPOVNT

PRAESIDE

D. D. FRANCISCO MARTINEZ

SAGR. THEOL. PROFESS.

IN VALENTINA VNIVERSIT.

DIEBVS ~~12. 13. 14.~~ MENSIS *Junii* M. DCC. XCI.

HORIS *9. et 3.*

VALENTIAE EDETANORVM

APVD FRATRES DE ORGA EODEM ANNO.

D. O. M.

M. S. P.

DESSAS

BIBLIOTHECA

VALENTINIANA

R.74.556

DE THEOLOGIAE PROLEGOMENIS IPSIVSQUE FONTIBVS.

Theologia, scientia nempe illa longe omnibus excellentior, quam, nominis interpretatione atenta, de divinitate rationem seu sermonem dixit Aug., recte sic enodatur: *Habitus mentis quo cognoscuntur res divinae, quas ex revelatis, sive mediate sive immediate deducuntur.*

- 2 Praestantissima haec facultas Ecclesiae corpori absolute necessaria est; ut ex Apost. ad Eph. IV. et ad Tit. Cap. I. colligitur.
- 3 Quum Theologia Deum tamquam obiectum proprium respiciat; fit inde, quod circa illum tota sese occupet et versetur.
- 4 Doctrina huiusmodi, licet ex obiecto una, diversis tamen ob diversa munia nominibus insinuitur.
- 5 Pluribus abhinc saeculis ad dialecticam methodum redacta fuit a sapientibus sanè viris Ioanni Damasceno, Petro Lombardo, et Ang. Praeceptore; hinc illa Scholasticae nomen sortita est.
- 6 Ordine eo traditam non quidem necessariam sentimus, sed utilem valde adfirmamus.
- 7 Acriori nisu in eam debacchantur Haereti-

A 2

* (4) *

ci; per illam namque horum patefunt versutiae, et omnes deteguntur cavilli.

8 Fontes seu promptuaria, ex quibus Theologus argumenta sua depromit, Theologica loca dicuntur, quae decem communiter numerantur. De his sit

P. P.

Quas in suo egregio de *Locis Theologicis* opusculo adducit adsertiones Clar. Gaspar Iuennin Oratorii Gallicani Presbyter, quoad eorum vim et efficaciam spectat, et amplectimur et propugnamus.

DE HISTORIA ECCLESIASTICA.

Historia, testis temporum, lux veritatis et Magistra vitae, in his praesertim quae ad Ecclesiam pertinent, viro Theologo haud modicam adfert utilitatem. Haec perpendentibus nobis, simulque Regiam novam Studiorum methodum perlustrantibus subit animum cogitatio aliqualem Ecclesiasticorum saeculorum prospectum cum hisce thesibus exhibendi. Atqui in illo negotio clarissimum Ioann. Laur. Bertium Ducem Magistrumque selegimus, et Breviarium eius historicum a mundi reparatione ad annum MDCCCLX. (quantum ad praecipua saltem capita) suscepimus enarrandum. Sint itaque

PP.

* (5) *

PP. PP.

- I. Concilia generalia longo saeculorum tractu a Catholicis celebrata praecipuum illico inter Synodos tenent locum; de iis ergo et legitimis congregationis suae rationibus libenti animo disseremus.
- II. Quinam Imperatores, annuentibus Romanis Pontificibus, OEcumenica priora convocaverint octo Concilia recensebimus in palaestra.
- III. Sacerdotes summos, qui istis Synodis, sicut et aliis ab ipsis postea coactis, vel per se vel per Legatos praefuerunt, nomine proprio adsignabimus.
- IV. Famosiora Haereticorum commenta, seu quae pluris aliquo serperunt aevo, nequaquam enumerare gravabimur.
- V. Quinam SS. Patres ea adversus steterint, Ecclesiae depositum pro viribus custodientes, et novitates profanas vitantes, in circo aperiemus lubenter.
- VI. Tandem, quam strenui isti duces haeresibus opposuere doctrinam, conabimur et nos proferre; illaque Novatores quoslibet debellare.

DE

* (6) *

DE THEOLOGIA

SCHOLASTICO-DOGMATICA

IN LIBRUM I. SENTENT.

*De Unitate, Trinitate, Potentia et Volun-
tate Dei.*

Eousque Politheismo Gentilitas fuit addita, ut existerit Eusebii tempore, qui Deorum triginta millia recenserit. Quidam ex ipsismet Christianis, nempe Gnostici, Marcionitae, Valentiani, Manichaei et alii, varia sibi principia rerum fingentes, plures quoque Deos coluere, *nobis tamen unus est Deus.*

2 Adsertum hoc sacra Pagina perspicue tradit, Ecclesiae firmat consensus, ipsa etiam naturalis ratio suadet, probat, convincit.

3 Veritas divinae naturae non solum plures specie Deos, sed et numero distinctos excludit.

4 In unica illa essentia tres adveniuntur Personae; sicque unum Deum in Trinitate, et Trinitatem in Unitate fatemur.

5 Circa Mysterium huiusmodi quamplures prodire errores, quorum elenchum dabimus interrogati.

6 Tot existentiae Dei sunt testes quot creatu-

* (7) *

turae, et eius notitia per ea quae facta sunt, cuiuslibet obvia est.

7 Divinae existentiae probatio non puris pultisve nititur coniecturis, sed validissimis simulque apertissimis rationibus, quas Ang. Magist. suppeditat.

8 Qui sola rationis acie Arcani Trinitatis agrediatur demonstrationem, inaniter ac incassum oleum perdet et operam.

9 Fide tamen supposita congruentiae possunt adferri, quibus edoceamur, Personarum in Deitate consortium contra rationem non esse.

10 Dei natura incommutabilis est, unde nulla in eo transmutatio, nulla reperitur vicissitudinis obumbratio.

11 Mutari nequit Domini voluntas, et manent cogitationes cordis eius in generationem et generationem.

12 Simplicissimus est Deus, totius videlicet expertus compositionis.

13 Personarum in Divinis distinctio naturae simplicitati non officit.

14 Secundam Trinitatis Personam ab aeterno non existisse iam primis Ecclesiae saeculis dogmatizarunt nonnulli, unde impiae de illa voces, *erat quando non erat, et non erat antequam nasceretur.*

15 Voces has cum Niceae PP. exsecramur, Verbumque Divinum ante saecula fuisse tuemur.

16 Nudum Filius Dei Deo Patri coaeternus est, sed ipsi quoque *omouision*, seu penitus consubstantialis.

17 Spiritus Sancti nomine tertia Persona insignitur, idque non tam ex vi et proprietate vocis, quam ex usu Scripturae et Ecclesiae.

18 Macedonianis illius Deitatem negantibus

IV.

IV. aerae Christianae aeo anathema dixere Catholicis anno CCCLXXXI. Constantinopoli oecumenice congregati.

19 Ergo non Patris Filiique minister, non utriusque est creatura; sed vere proprieque Deus, illis coessentialis.

20 Spiritus Sanctus non ex solo Patre, verum etiam ex Filio procedit.

21 Pater et Filius, licet personalitatibus duo, unicum tamen constituunt Spiritus Sancti principium.

22 Sicut Filius nascendo ex Patre et filiationem et essentiam habet, ita ex utroque Spiritus Sanctus procedendo et spirationem accipit et naturam.

23 Trium Personarum perfectio aequalis omnino est.

24 Agnoscimus in ipsis *circumcessionem*, seu reciprocam inexistentiam.

25 *Non potest operatio esse divina, ubi indistincta est natura*, proindeque opera Trinitatis *ad extra* tribus sunt Personis communia.

26 Quot et quanam sint in Divinis notiones rogati aperiemus, simulque personales proprietates designabimus.

27 Licet nomen *principii ad extra* tribus Personis conveniat; non ita eisdem commune nomen *principii ad intra*.

28 Quum Divinae Personae vere inter se sint distinctae, relationes quoque ad invicem distinguuntur.

29 Hinc tamen non inferas, personales relationes, aut a Personis aut ab essentia reapse diversas esse.

In

30 In sacris litteris primae Personae adpropriatur potentia, sapientia secundae, tertiae autem bonitas. Quanam huius est ratio? in palatris audies.

31 Duplicis generis potentia a Physicis distinguitur solet, altera activa seu ad agendum, passiva altera seu ad patiendum vel suscipiendum.

32 Deo enim perfectissimo secunda prorsus repugnat, prima vero omnino conveniens est.

33 Quum talis haec sit in ipso, ut omnia possiblea seu factibilia facere possit, iure merito ab universa Ecclesia *Omnipotens* praedicatur.

34 Deum non posse alia facere quam quae fecit, aut omittere quam quae omisit, saeculo XII. docuit Abailardus Monachus Parisiensis.

35 Saeculo XIV. Ioann. Wiclef Anglus varios inter quos sparsit errores, eundem quoque disseminavit.

36 Crambem denique suo tempore recoxerunt Martinus Bugerus Selatadi in Germania natus, et ipsi familiaris Calvinus Noviondi in Picardia ortus.

37 Quantum hi a sententia vera deflexerint, facile perspiciet ille, qui paginas sacras evolvat, aut interioris suum lumen consulat.

38 Potest illico Deus plura facere quae non fecit, et potuit ea, quae fecit, omittere.

39 Valet insuper his, quae fecit, multo meliora facere.

40 Iam vero poterit Deus rem aliquam semetipsa meliorem essentialiter efficere, immutata tamen natura? recte id a S. Thoma negatur.

41 Quum Deus alia a se non necessario, sed libere velit, ea quoque libere et non necessario operatur.

B

E-

42 Eius voluntas rerum omnium causa est, ipsa vero nullam sui causam agnoscit.

43 Dum rerum causam Dei voluntatem dicimus rerum nomine bona sola indicamus.

44 Quae simpliciter mala sunt, peccata scilicet, nequam facit Deus, cuius perfecta sunt opera, et omnes viae iudicia.

45 Igitur divina voluntas, causa licet sit maiorum poenae, nequam sic se habet respectu maiorum culpa.

46 Universale hoc principium aliquibus, et non cunctis necessitatem imponit.

47 Voluntatis Dei quamvis simplicissimae varias ex variis respectibus Theologi faciunt divisiones: aliam vocant voluntatem signi, alteram beneplaciti, aliam antecedentem, alteram consequentem.

48 Illa quae signi dicitur, nonnumquam effectu caret, quae vero beneplaciti et absoluta est, infallibiliter effectum consequitur.

49 Non est consequens aut efficax Dei voluntas, ut omnes homines salventur.

50 Nihilominus vere scriptum: *Qui omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire.*

51 Legitimum haec de re S. Script. sensum libenter enucleabimus.

52 Voluntati Dei, quae in praeceptis est, suam voluntatem tenetur homo adaptare.

53 De voluntate beneplaciti, si nobis ea innotescit, idcirco adferendum iudicium.

IN

IN LIBRVM II. SENTENT.

De rerum Creatione, Angelis, Gratia, et Peccato Originali.

Vt de rerum creatione rectam et catholicam teneamus sententiam, innumeri fere errores nobis cavendi sunt.

1 Quae figmenta veteres circa originem mundi consueverunt, l. suae Summae part. retulit S. Thom.

2 Si illorum catalogum audire cui placuerit, incunctanter illud ex Ang. Doct. texemus.

3 Ab uno vero Deo factus est mundus, et quidquid existit in eo corporeum aut incorporeum, simplex aut compositum, animatum aut inanimatum, mente praeditum vel non praeditum.

4 Nullam aliam causam in creatione, ne instrumentalem quidem reperies.

5 Huiusmodi opus non uni, sed tribus ascribi debet Personis.

6 Iure merito Christi Ecclesia Manichaeos iterum iterumque damnavit ob admissas creaturas sua natura malas.

7 Bona praedicabitur creata cuncta, qui vel Genesim salutaverit.

8 Mundum existisse semper Philosopho visum fuit, ac mirifice hoc in capite gravit.

9 Nec rectius indicant, qui materiam ante mundum ponunt; mundus namque et materia suae habent durationis initium.

10 Omnia inter divinae potentiae opera Angeli supereminent.

B 2

An-

12 *Angelos et Archangelos*, inquit S. Greg. omnibus pene paginis eloquia Dei adstantur.

13 Noli ergo Sadduceos audire, qui temere infundateque non esse Angelum pronuntiarunt.

14 Deus ab initio temporis simul cum natura corporea Angelicam ex nihilo condidit creaturam.

15 Angelorum numerus, ut innunt sacrae litterae, magnus valde ac fere infinitus est.

16 Omnes omnino Angeli gratia aliquando polluere.

17 Scripturae ac SS. Patribus conformiter nobis videtur, in ipsamet creatione eo fuisse dono suffultos.

18 Priori suae durationis instanti beatitudinem cuncti meruerunt, non omnes tamen eam adepti sunt.

19 Primum malorum Angelorum peccatum fuit superbia, utpote in qua sumpsit insulam perditio.

20 Angeli sancti in praemium iustitiae acceperunt beatificam Dei visionem.

21 Ex illo tempore in gratia sunt confirmati, impeccabilesque effecti.

22 E contra Daemones in malo fuere obdurati, nullumve queant voluntatis plium motum elicere.

23 Futurorum contingentium praenotio certa vanissime sibi a malis Angelis adrogatur.

24 Natura Angelica incorporea est, et pure spiritualis.

25 Est quoque immortalis, seu aeternaliter duratura.

26 Novem communiter in Angelis distinguuntur ordines, quos si velis in palaeatra audies.

27 Providentia Dei ineffabilis ad singulorum nostri custodiam Angelos suos delegat.

Gra-

28 Gratiae nomine intelligimus donum seu beneficium supernaturale ordinatum ad salutem, quae est per Christum, et ad vitam aeternam.

29 Gratiam sic definitam bitariam participantur Theologi, in gratiam scilicet gratis datam, et gratiam gratum facientem.

30 Nos hanc secundam in actualem et habituales distinguimus, notaque temeritatis contrasententem inurimus.

31 Sunt et aliae multae, quae adduci solent divisiones, nempe in operantem, et cooperantem, praesententem et subsequentem, ducentem et comitantem, excitatam et adiutantem, sufficientem et efficacem.

32 Nullam opus qualitercumque bonum fieri potest ab homine sine Dei auxilio et cooperacione saltem generali, quae ad omnes actiones atque effectus causarum secundatum necessario requiritur.

33 Certum est, ea opera quae tantum naturaliter aut civiliter bona sunt, quatenus talia, posse fieri a nobis sine gratia Christi.

34 Bonum quod nequit homo lapsus, vel habere vel agere sine gratia Christi, est omne illud et solum, quod conducit ad salutem aeternam.

35 Actuales et supernaturales gratiam ad singulos hominis aeternos et salutes necessarium esse, cum Ecclesia contra Pelagianos tenemus.

36 Inter ea dogmata, quae a SS. Patribus horum haeresi sunt opposita, etiam istud dogma est: Secundum naturalia hominum merita neutiquam gratiam dari.

37 Qui ad gratiam sine gratia contenderit se praeparare haeretico fallitur spiritu, nec intelligit

git vocem Dei in Evangelio dicentis: *Sine me nihil potestis facere.*

38 Hinc sensus vulgati axiomatis: *Facienti quod est in se, Deus non denegat gratiam*: idem ipse est, quem reddit S. Thom. videlicet: *Facienti quod in se est ex gratia, Deus ulteriorem gratiam non denegat.*

39 Non potest homo lapsus solis naturae viribus Deum diligere super omnia, ut bonum suum beatificum.

40 Rursus nequit homo lapsus sine gratiae adiutorio servare ullum praeceptum supernaturale; sed nec ullum morale secundum modum, quo ordinatur ad vitam aeternam.

41 Potest tamen sine gratia Christi per solas naturae vires adimplere quaedam praecepta legis naturae, nimirum quoad nudam operum substantiam.

42 At nemo valet in corruptionis statu per vires suas sine auxilio gratiae observare, nequidem quoad substantiam operum, omnia praecepta legis naturae.

43 Homini quantumvis iustificato necessaria est specialis gratia, ut in bono diu, vel finaliter perseveret.

44 Quos Ecclesia de dogmate gratiae sensit oppugnatores, eosdem experta est circa originale peccatum.

45 Neminem ob Adae lapsum nasci peccato infectum commentus est Pelagius, quem postea sequuti sunt Iulianus atque Coelestius.

46 At Protoplasten Adam Domini praeceptum transgressum cladem cunctis posteris adtulisse, unum est ex praecipuis Christianae religionis dogmatibus.

Igi-

47 Igitur quicumque ordinaria generationis lege concipitur, nascitur peccato obnoxius.

48 Peccatum illud originale dicitur, vel quia inest unicuique ab ortu, vel quia a prima origine transitur.

49 Non solum quantum ad poenam, sed etiam quantum ad culpam in posteritatem Adae transfunditur, propagatur.

50 Ipsismet parvulis internum esse, et hominum cuique proprium, Scriptura et Patres convincunt.

51 Circa peccati originalis essentiam diversorum diversae fuerunt opiniones; nobis est concupiscentia cum privatione originalis iustitiae: adeo ut concupiscentia sit *quasi materiale*, privatio vero quod a Theologis *formale peccati* appellatur.

52 Originalis labes voluntaria est tam voluntate primi parentis, tum voluntate singulorum, quibus inest; propterea quod horum voluntas infecta sit vitio concupiscentiae, ex qua ipsa mala, perversa et a Deo aversa vocatur.

53 Modus transductionis illius haud quaquam certus neque intellectus facilis est, quapropter de ea variae exstiterunt sententiae.

54 Nos sic exponimus; ab hominis anima labes contrahitur per carnem ex quo ei unitur, atque homo et filius eius esse incipit, qui pro se et tota posteritate peccavit.

55 Etiam ad fidellum atque iustorum hominum liberos pervadit originaria lues.

56 Deletur haec per baptismum, in quo praecedens omne peccatum radicitus tollitur, auferatur, extinguitur.

Pro-

57 Proximorum parentum peccata neutiquam in filios transcendunt.

58 Originali peccato et temporalis poena debetur, ut sunt mors corporis, aliaque huius mortalitatis aerumnae; et aeterna, perpetua nempe divinae visionis privatio.

59 Primi parentes peccati poenitentiam egerunt, illosque misericors Deus *eduxit a delicto suo*.

IN LIBRUM III. SENTENT.

De Incarnatione, Fide, Spe et Charitate.

Ex sacris litteris discimus, Incarnationis Filii Dei ac totius eius in carne dispensationis finalem causam fuisse hominis lapsi erectionem ac reparationem.

2 Iuxta catholicam fidem tenendum est, Christum D. Deum esse perfectum, et perfectum hominem.

3 Adversus hoc Mysterium Haeretici debacchati sunt; quoniam illi fuerint, et quae eorum commenta, in arena aperiamus.

4 Caro Christi D. non phantastica, sed vera et naturalis existit; nec de Coelo delapsa est, sed ex semine Abrahae et Davidis, ac ex B. V. Maria efformata et recepta.

5 Sine macula originalis peccati, et omnino sine fomite, seu concupiscentiae vitio Christi Corpus iam ab initio fuit.

6 Beatissima Virgo Maria non fuit communi lege maculae originalis comprehensa, sed ab in-

stan-

stanti Conceptionis et animationis singulari Dei privilegio ab illa fuit praeservata.

7 Eodem Dei beneficio ipsa B. V. per omnem vitam ab omni peccato actuali, etiam veniali fuit libera, et omnino immunis.

8 Licet Incarnationis opus tota Trinitas operata sit, Christi tamen conceptio Spiritui Sancto peculiariter tribuitur. Nihilominus Spiritus Sanctus Christi Pater dici non potest.

9 Beatissima V. M. vere et proprie Deipara, seu Dei Mater nuncupatur et est.

10 In Christo Domino non natura, aut Persona divina humanam personam; sed unice divina Persona naturam adsumsit humanam.

11 Catholica Ecclesia agnoscens Christum esse Deum et hominem, Deum aeterna, hominem temporali generatione, duas itidem natiuitates in eo constitutas et credit.

12 Non tantum humanae naturae veritatem induere voluit Filius Dei, sed et eiusdem defectus corporeos et spirituales.

13 Nolumus tamen credas, omnes naturae imperfectiones a Christo D. adsumtas fuisse, illas quippe suscepit solas, quas ipsum induere decebat, et nobis conveniens fuit.

14 Varias sunt adsumptionis huiusce rationes, quas adducere non gravabimur.

15 Duas esse in Christo D. voluntates, contra Monothelitarum errorem pleno Ecclesiae consensu iam olim fuit definitum.

16 Inter voluntates eius nulla unquam existit contrarietas.

17 Omnem Christi orationem a voluntate rationali et deliberata procedentem exaudivit Pater.

C

Chri-

- 18. Christus plebe satisfacit pro peccato hominis, illumque a servitute et captivitate redemit.
- 19. Redemptio Christi ad homines omnes pertinet quoad sufficientiam remedii; non autem quoad efficaciam, seu illius applicationem.
- 20. Fruite satisfactioni et liberationi neustquam derogant satisfactiones nostrae.
- 21. Ut solus Christus per proprium sanguinem est noster Redemptor; ita solus ipse, perfecta ratione, Mediator agnoscitur Deum inter et homines.
- 22. Christi charitas erat eximia, at fides et spes Theologiae numquam in eo fuere.
- 23. Fides dicitur ab Apost. *Sperandorum substantia rerum, argumentum non adparentium.*
- 24. Definitor autem a Theologis: *Virtus divinitus infusa, cuius lumine illustratus intellectus noster firmiter adhaerentis illis omnibus, quae Deus revelavit, et per suam Ecclesiam credenda proposuit.*
- 25. Credunt Daemones et contramiscunt, verum fides eorum minime christiana est.
- 26. Carent et illa fide, qui cum Daemonibus aeterno igne torquentur.
- 27. Existentes in Purgatorio illam virtutem retinent, neustquam vero hi, qui creditis iam fruuntur.
- 28. Mag. Sententiarum Aug. sequutus distinguit inter haec tria, *credere Deo, credere Deum, et credere in Deum*, quam differentiam adducit, et nos adducemus.
- 29. Falso autem Haeretici, fidem necessario esse charitati conjunctam, quum haec modo informis, modo formata sit.
- 30. Fides etsi informis vera Virtus est, et Deum.

Quod

- 31. Quod fuerit eadem semper credentium eorum fides, Scriptura et Patres non uno loco testantur.
- 32. Peccato infidelitatis christianam fidem amitti docet Tridentina Synodus Sess. VI. cap. XV.
- 33. Post lapsum Adae hominibus ad salutem semper fuit necessaria fides Redemptoris et Mediatoris.
- 34. Catholicus quisque, nisi iusta aliqua ratione impeditus fuerit aut excusatus, eorum articulozum explicitam fidem habere tenetur, quae publicae sunt satis obvia in Ecclesiastica doctrina.
- 35. Fides explicita Incarnationis, passionis et mortis Christi ante huius adventum Iudaeis omnibus non fuit necessaria, sed minoribus aut simplicioribus fuit satis implicita eorum fides, seu generaliter credere, humanum genus liberatum iri modo aliquo divinitus decreto ipsis licet incognito.
- 36. Spes est: *Virtus divinitus infusa, per quam certa cum fiducia nostrae salutis, et aeternae vitae bona spectantur.*
- 37. Merito virtus dicitur, ac inter Theologicas recensetur.
- 38. Quum spes alla informis, alla formata sit, indubitanter tenendum est, posse eam sine charitate consistere.
- 39. Spes quatenus nititur omnipotentia et veritate divina, omnino certa est; quatenus vero respicit iustitiam et perseverantiam nostram, nec certa est nec securitatem habet.
- 40. Permanet spes in animabus Purgatorii, nequaquam autem in Daemonibus aut damnatis.

C2

Bea-

41 Beati eam virtutem non habent, spes enim quae videtur non est spes.

42 Est aliqua Dei dilectio, quae remissionem peccatorum antecedit; et alia, quae non antecedit, sed eam perpetuo secum adfert.

43 Definuit charitas: Virtus divinitus infusa, qua Deus diligitur propter se, et proximus propter Deum.

44 Quam eadem sit ratio diligendi Deum et proximum, utrumque eodem charitatis habitu amamus.

45 Charitatis praecepta posse in hac vita impleri testimonia varia declarant.

46 Ergo allucinatur Sectarii, dum dogmatizant, ea viventibus nobis observatu impossibilia esse.

47 Quatuor sunt ex charitate amanda, unum quod supra nos est: nempe Deus; alterum quod nos sumus; tertium quod iuxta nos est, videlicet proximus; et quartum quod infra nos est, scilicet corpus nostrum.

48 Proximorum nomine hi continentur, qui nobiscum participes esse possunt beatitudinis sempiternae.

49 Diabolum, eius Angelos, et damnatos homines diligere non tenemur, utpote non comprehensos proximi generalitate.

50 Quinam ordo sit in charitate servandus, percontanti dicemus.

51 Ab universali dilectionis affectu ne inimicum inimicitias adhuc gerentem excludere quisquam debet.

52 Nihilominus maioris meriti est, ceteris paribus, dilectio amici quam inimici.

In

53 In beatis charitas nunquam exiit, sive prophetiae evadantur, sive linguae cessabunt, sive scientia destruetur.

IN LIBRUM IV. SENTENT.

De Sacramentis in communi, de Baptismo, Confirmatione et Eucharistia.

Apud Auctores profanos Sacramentum obligationem illam significat, quam iurantes sese aliquo servitutis vinculo obstringunt.

2 Auctores sacri aliam hanc nomine peculiarem ac profanis incognitam tribuunt significationem, eamque duplicem.

3 Quibusdam Sacramentum idem est ac Mysterium; aliis vero signum rei sacrae denotat.

4 Inter Theologos ita Sacramentum exponitur: Invisibilis gratiae sensibilis signum ad efficiendam nostram iustificationem divinitus institutum.

5 Sacramentorum institutio ad salutem hominum non fuit penitus necessaria; at multae sunt causae, propter quas institui illa oportuerit.

6 Novae legis Sacramenta signa existant sanctificantis gratiae efficacia.

7 Quatenus divina ordinatione ad talem effectum sunt instituta, merito a Theologis ex opere operato gratiam conferre dicuntur.

8 Peccatorum remissionem non Sacramentis, sed fidei adscribunt heterodoxi; verumtamen quam infunda te!

9 Fides equidem mera dispositio est in adultis ad suscipiendam illam in Sacramentis.

Ead.

10. Eos qui septenarium Sacramentorum numerum temerant, Ecclesia quovis saeculo reiecit; sicque nec plura nec pauciora quam septem nobis tenenda sunt.

11. Unus fuit omnium eorum Auctor, scilicet Christus Iesus.

12. Potestatem *ministerii* quam habuit Christus ut homo, et secundum quam Sacramenta instituit; poterat aequaliter hominibus communicare, sed neutiquam expediebat.

13. Vnumquodque Sacramentum perficitur materia et forma, tamquam partibus essentialibus.

14. Quaelibet eorum substantialis mutatio variorum officii Sacramenti.

15. Tria sunt Sacramenta, Baptismus scilicet, Confirmatio et Ordo quae characterem in anima causant, nec iterari possunt.

16. Character iuxta S. Thom. est *potestas quaedam spiritualis ordinata ad ea quae sunt divini cultus.*

17. Non ita Christus D. Sacramenta instituit, ut vel sine Ministro celebrari queant, vel quodlibet eorum indifferenter et promiscue possit a quolibet administrari.

18. Recte igitur Tridentina Synodus anathemate Lutherum confodit, qui potestatem in *Sacramentis ministrandis* Christiano cuivis tribuebat.

19. Non requiritur in Ministro fides Sacramenti, aut effectus illius, nec etiam Christi, aut Ecclesiae: sed sufficit seria intentio saltem generalis implicita sive virtualis faciendi, quod facit Ecclesia.

20. Qualitas ministrantis nihil addit, vel subtrahit sacramentali efficaciae aut virtuti.

21. Sacramenta novae legis solis caeremoniis, et

et externis ritibus a veteribus distincta esse pro aris et focis Aetholici contenderunt, at iure proscripti fuerunt plenario ultimo Christiani orbis Concilio.

22. Baptismus Sacramentorum novae legis primus est, et quadam ratione praecipuum.

23. In eo fidem Christi suscipimus, ac solemniter profiteremur, ad novam vitam renascimur, filiique Dei, et haeredes Christi constituimur; quibus omnibus fit, ut tum apud Apost., tum apud Ecclesiae PP. variis insigniatur nominibus.

24. Recte Baptismus ab aliquibus definitur. *Sacramentum in externa corporis ablutione, et legitima verborum enuntiatione iuxta Christi institutionem consistens.*

25. Inter Latinos his continetur verbis vera Baptismi forma: *Ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.*

26. Validam tamen dicimus, quae apud Graecos in usu est: *Baptizator vel baptizetur N. servus Christi,* etc.

27. Ad valorem Sacramenti non sufficit recta Trinitatis fides, sed requiritur invocatio expressa trium Personarum divinarum.

28. Quapropter nullus est Baptismus solo Christi nomine datus; nec Apostoli unquam uno eo nomine baptizarunt.

29. Sola naturalis aqua est remota Sacramenti huius materia; proxima vero ablutio.

30. Sive perfusione, sive aspersione, sive immersione istiusmodi lotio fiat, Baptisma validum est.

31. Per Baptismatis manus plena et perfecta habetur peccatorum omnium remissio.

32. Baptizari sub conditione debent ii, de quorum

rum Baptismo dubitatur prudenter, quod quidem hodierna Ecclesiae praxis ostendit.

33 Post promulgatum Evangelium sive Baptismate, aut eius voto salus obtineri nequit, si casum Martyrii excipias.

34 *Minister huius Sacramenti est Sacerdos, cui ex officio competit ministrare; praesente tamen Episcopo, Presbyter qualiscumque cedere ei debet, ut superiori, et ut primario dioecesis totius Rectori.*

35 Potest interdum Diacono a Sacerdote committi solemne Baptismatis ministerium.

36 Si necessitas urget, non solum Sacerdos et Diaconus, sed etiam laicus et mulier: immo quocumque Paganus et Haereticus valide ac licite baptizat, dummodo formam Ecclesiae servet, et facere intendat quod illa facit.

37 Gratiam in Baptismo acceptam Confirmatio auget et roborat, proinde qui suscipiunt eam, constantiores in fide evadunt.

38 *Definitur Confirmatio: Sacramentum novae legis, quo baptizatis additur robor Spiritus, tum ad firmiter credendum, tum ad fidem intrepide confitendum.*

39 E Sacramentorum albo Confirmationem Novatores expungunt, illamve ad puram redigunt caeremoniam.

40 Fides Catholica hos exhorret, atque eam reliquis Sacramentis adnumerat.

41 Confirmationis materia remota est Chrisma; proxima autem unctio.

42 Ex oleo et balsamo confici Chrisma debet, ac ab Episcopo benedici.

43 Latini hanc adhibent in eo Sacramento
for-

formam: *Signo te signo Crucis, etc.*; Graeci vero: *Signaculum virtutis Spiritus Sancti.*

44 In fronte Sacramentum istud confertur, idque non sine ratione aliqua.

45 Praecipuus ac proprius Confirmationis effectus est gratia, qua per Spiritum Sanctum corroboratus animus christianus in fide ac pietate persistat, atque impugnantibus resistat.

46 Ita Baptismum Confirmatio supponit, ut si fuerit illud nullum, nulla similiter et ista foret.

47 Licet hoc Sacramentum de necessitate salutis non sit, aliquando tamen ommissio eius culpa lethalis erit.

48 Solum Episcopum, sive Scripturam sive Traditionem evolvas, sacramenti Confirmationis ordinarium ministrum reperies.

49 Num vero dispensatio illius concedi possit simplici Presbytero, aperiemus in certamine.

50 Baptismum et Consignationem subsequatur olim Sacramentorum omnium augustissimum, ac maxime venerabile, Eucharistia nimirum.

51 Sacramentum hoc variis decoratur nominibus, quibus diversi eius vel effectus, vel proprietates, vel circumstantiae aliae indicantur.

52 Vere et proprie novae legis Sacramentum est, quod ita breviter defini potest: *Sacramentum corporis et sanguinis Christi ad spiritualem fidelium alimentum ab ipso Christo institutum.*

53 Corpus et sanguis Christi Dogmâ in mysterio illo rationem sacramenti habet, non quidem considerata absolute, sed ut existunt velata sub visibilibus panis et vini speciebus.

64. Panis et vinum materia sunt, ex qua Eucharisticum fit Sacramentum.

65. Omnis et solus panis triticeus sive azymus, sive fermentatus legitime adhiberi potest.

66. Diversa viget Graecos inter et Latinos praxis; hi azymo, fermentato illi utuntur; prior consuetudo rationabilior ac fundata magis adparet.

67. In conficienda Eucharistia vino de vite aqua modicissima admisceri congruit.

68. Permixtio illa non est de necessitate Sacramenti, sed praeccepti dumtaxat.

69. Verba, quibus panis et vinum in corpus et sanguinem Domini consecrantur, eadem ipsa sunt, quae Christus in ultima coena protulit, videlicet: *Hoc est corpus meum: Hic est Sanguis meus, vel: Hic est calix sanguinis mei.*

70. Etsi dogma de praesentia corporis et sanguinis Christi in Eucharistia Scripturarum auctoritate minime subalteretur, nihilominus ea testimonium ac testimoniorum copia fulcitur, ut non possit non probatissimum certissimumque haberi.

71. Integer Christus sub utraque specie continetur, et sub qualibet specierum parte.

72. Perfecta consecratione, nec substantia panis nec vini in hoc remanet Sacramento.

73. Conversionis illius in corpus et sanguinem Domini Scriptura dissertis verbis non meminit, sed tamen firmissima fide eam tenemus, atque *Transubstantiationis* nomine cum Tridentinis PP. significamus.

74. Varii multumque proficui sunt Eucharistiae effectus, ut ex Patrum doctrina crui-

Qui

65. Qui eam manducat, et bibit indigne, iudicium sibi manducat et bibit; proindeque probet se ipsum homo, et sic de pane illo edat, et de calice bibat.

66. Sumptionem huius Sacramenti ad salutem simpliciter non requiri, vel sola natura eius evincitur.

67. At Christus Dominus sumptionis dedit mandatum, quod ad certum tempus postea determinavit Ecclesia.

68. Potestatem consecrandi habet omnis et solus Sacerdos iuxta ritum Ecclesiae ordinatus.

69. Pertinet quoque ad ipsum corpus Christi dispensatio; ista tamen Diacono nonnumquam permixta est.

D 2

THE.

THESES BIBLICAE

DE PROOEMIO

AD SACRAM SCRIPTURAM.

Scriptura sacra nihil est aliud, quam verbum Dei, litteris ab hominibus Spiritu Sancto adflatis exaratum.

1. Vnde principalis Scripturarum Auctor solus est Deus, qui hominibus instrumentalibus ipsarum auctoribus illas in animum indidit, ac eos divino lumine, ne errarent, adfulsit.

2. Nihil profecto in sanctis Scripturis est, quod supremam Dei dedecet maiestatem, omnia siquidem etiam minutissima bonitatem eius, et sapientiam extollunt.

3. Dividitur Scriptura sacra in vetus et novum Testamentum, utrumque est de Christo, quem vetus pollicebatur futurum, novum advenisse adfirmat.

4. Catholici Theologi XLV. veteris, XXVII. novi Testamenti libros omnino veros, sive non supposititios agnoscunt.

5. Libri illi neutiquam sunt depravati, sed exstant integri quoad substantiales partes.

6. Eorum auctoritas divina est, ac penitus infallibilis.

7. Distinguantur communiter in *Proto-Canonicos*,

cos, et *Deutero-Canonicos*; in *Legales, Historicos, Sapientiales, et Propheticos*.

8. Qui ex sacris litteris constituitur catalogus, Canon adpellari consuevit; isque est triplex, Iudaeorum scilicet, Catholicorum et Haereticorum.

9. Iudaeorum Canon ab Esdra confectus nec plures nec pauciores quam XXII. libros complectitur.

10. Catholici in Canone eos enumerant libros, quos sacra Tridentina Synodus IV. sessione recenset.

11. Apud Haereticos nec fuit antiquitas, nec est modo unus Scripturarum Canon.

12. Vetus Testamentum hebraice, nonnullis libris exceptis, primitus fuit conscriptum.

13. Novum Testamentum, excepto uno Matthaei Evangelio, et forte Epistola Pauli ad Hebraeos, graeco prodire sermone.

14. Labente tempore Idiomata fere in omnia Textus sacer translatus est.

15. Versiones latinae exstiterunt numero plures, quam uniusquisque pro arbitrio vel addiderit, vel subtraxerit.

16. Concilium Tridentinum fidelium utilitati consulens Vulgatam nostram, longo iam saeculorum usu probatam, authenticam declaravit.

17. Hinc tamen non inferas, nulla momenti levioris in ea adinventi errata.

18. Plures interdum sub una littera in biblicis libris contineri sensus, Catholica docente fide, adserimus incunctanter.

19. In litteralem, mysticum et accommodatum Scripturarum sensus adaequate quidem dividitur.

My-

- 21. Mysticus triplex est, *allegoricus, tropologicus et anagogicus.*
- 22. Stulte iactant Haeretici germanum S. Scripturae sensum, ubi haec subobscura adparet, a quolibet tradi posse ex interiori, ut aiunt, Spiritus S. instinctu; illud enim munus soli Ecclesiae conceditum est.

EX VETERI TESTAMENTO.

De sex dierum Historia.

- 23. Postquam antiquus Israelitici populi Legislator et Historiographus Moyses mundi creationem his verbis designaverat: *In principio creavit Deus caelum et terram*, singula Dei opera sex dierum spatio producta refert.
- 24. Magnus Augustinus hos dies figurate accepit, et mirifice illico exposuit.
- 25. Plerique alii Patres literaliter intellexerunt, et naturales vocarunt.
- 26. Vtique sententia Aug. subtilior nobis videtur, ast altera planior est, et Scripturae conformis.
- 27. Prima die fecit Deus *lucem, et a tenebris divisit illam.*
- 28. Adparuit terra *inanis prorsus et vacua*, cultu scilicet ornatuque destituta, et *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, hoc est, eis incubabat, ac vim prolificam conferebat.
- 29. Secunda die *fecit Deus firmamentum*, seu spatium supra nos expansum comprehendens aërem, et orbem omnes coelestes cum Coelo sydereo.

Ter-

- 30. Tertia die congregavit Deus aquas inferiores in unum locum, et earum collectiones *adpelavit Maria.*
- 31. Terram quoque germinare fecit herbas et plantas, et omne virgultum agri *faciens fructum iuxta genus suum.*
- 32. Quarta die condidit Deus Solem, Lunam ac reliqua sydera; esseque ipsis iussit *in signa, et tempora, et dies, et annos.*
- 33. Quinta die creavit Deus *reptile animae viventis, seu pisces, et volatile super terram, seu aves.*
- 34. Utraque illa species ex aqua producta fuit absque ulla humi admixtione.
- 35. Sexta die produxit Deus *bestias, et iumenta, et omne reptile terrae in genere suo.*
- 36. Animalia quaecumque noxia non noxia sunt concreata; sed illa quae nascuntur ex diversis specie animantibus minime ab eo tempore existunt.
- 37. Universi Artifex Deus huic manum ultimam voluit imponere, hominem plasmando, cui terrarum orbem subiceret, et qui viventibus cunctis praeesset.
- 38. *Formavit igitur illum de limo terrae, et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae.*
- 39. Factus est homo *ad imaginem Dei*, impositumque illi nomen Adam.
- 40. Mulieris ex eo productio non tantum contigit spiritualiter et in mysterio, sed corporaliter, et reapse, ut Mosayca prodit historia.

EX

EX NOVO TESTAMENTO.

De vita Christi Domini.

41 *In plenitudine temporis* Verbum Patris incarnari voluit; quod autem ita oporteret, aliquae rationes suadent.

42 Conceptus itaque Christus est, non vituli semine, quemadmodum Cerinthus alique voluerunt, sed mystico spiramine, vel ut ait *Symbolum, de Spiritu Sancto.*

43 In Bethlehem Iuda nascitur ex B. V. Maria quae priusquam sponsata fuisset, Deo iam voverat virginitatem.

44 Verum nihilominus fuit Matrimonium inter illam et Ioseph virum sanctissimum.

45 Nec praefatum votum irritum aut illicitum reddidit tale Matrimonium, nec contrahendo facta fuit voti violati rea.

46 Multis de causis quas referam, oportuit B. V. Matrimonio copulari.

47 Octavo a Navitate die Christus circumcissus est, *vocatumque nomen eius Iesus.*

48 Circumcissum puerum adoratum venere *Magi*, id est, viri quidam Philosophi, et syderum scientia periti.

49 Plenus erat Iesus sapientia et gratia, *unus quippe eum Deus Spiritu Sancto.*

50 Licet a conceptione donis fuerit illis ornatus, rectissime tamen dictum: *Præferebat sapientia et aetate, et gratia apud Deum et homines.*

Pri-

51 Privatam vitam agebat Christus ad aetatem usque triginta annorum, *parentum paupertate contentus.*

52 *Quum baptizaretur omnis Populus*, ipsemet Christus a Ioanne baptizatus est.

53 Ex eo tempore apertissima suae missionis perhibuit testimonia, adimpleta siquidem quoad totum est Scriptura dicens: *Veniet ad mendum contritus corde, ... tunc aperientur oculi coecorum, aures surdorum, et c.*

54 Dum ita conversaretur, ac faceret voluntatem Patris, *Seniores interunt consilium, et Principes convenerunt in unum adversus Dominum, et adversus Christum eius.*

55 Horum consensu opprobriis, ludibriis, verbis, innumerisque aliis addicitur, unde eius nomine iam cecinit Psalter Regius: *Ego vermis et non homo, opprobrium hominum, et ablatio plebis.*

56 In crucem actus pro crucifixoribus orationem fudit, illicque pendens *emisit spiritum.*

57 *Recordatus est Dominus mortuorum suorum*, proinde ad inferos descendit secundum animam.

58 Eius corpus sepulchro recondiderunt, atque ibi mansit humatum usque ad tertiam diem, qua ipse redivivus factus est.

59 Absoluto iam Legationis opere, et eo unde venerat Christus remeaturus ex monte Oliveti in Bethania virtute propria *ascendit in Coelum.*

Imprimatur.
Dioniscus Mascaris et Segarra, Vr. Valladares a Seganyor,
Vno. Pro-Rect. Cent. Reg.

